

Analyticko-didaktické praktikum

6

Teorie

Hodnocení a jeho funkce

- Pedagogické hodnocení (evaluace) je systematický proces, který vede k určení kvality výkonů žáka nebo skupiny žáků.
- Porovnává se skutečný stav kompetencí žáka (vědomosti, dovednosti a postoje) se stavem očekávaným podle stanovených cílů výuky.

Fáze hodnocení

- Rozhodnutí o cíli a metodě hodnocení.
- Zjišťování informací o skutečném stavu kompetence (o žákově výkonu).
- Formulování hodnotícího závěru.

Funkce hodnocení:

- Hodnocení má být pro učitele i žáka **zpětnou vazbou** o jejich práci.
- Hodnocení má žáky **motivovat**.
- Má sloužit jako podklad pro vedení záznamů o prospěchu a **dosažené úrovni** žáka (průběžné i závěrečné).
- Umožňuje posoudit **přípravenost žáka pro další učení**.

Typy hodnocení

- **Formativní hodnocení** – má umožnit cílenou radu, vedení a poučení zaměřené na zlepšení výkonů, na odstranění chyb a nedostatků v práci žáka.
- **Finální (sumativní) hodnocení** – slouží jako podklad pro oficiální vyjádření o žákově výkonu, určené často i pro někoho mimo školu.

Typy hodnocení

- **Normativní hodnocení** – je hodnocením výkonu jednotlivých žáků ve vztahu k výkonům ostatních.
- **Kriteriální hodnocení** (absolutního výkonu) – zjišťuje splnění či nesplnění konkrétního výkonu (kritéria).

Typy hodnocení

Diagnostické hodnocení – se speciálně zaměřuje na odhalení učebních obtíží žáků a zjištění zvláštních vzdělávacích potřeb.

Interní (vnitřní) hodnocení – je prováděno učitelem.

Externí (vnější) hodnocení – je navrhováno a většinou prováděno osobami mimo školu.

Typy hodnocení

- **Neformální hodnocení** – pozorování výkonů během běžné práce ve třídě.
- **Formální hodnocení** – žáci jsou předem upozorněni a mohou se připravit.
- **Průběžné hodnocení** – učitel získá zhodnocení žákovi úrovně v průběhu delšího časového období.
- **Závěrečné hodnocení** – provedeno na konci výuky předmětu nebo uceleného pracovního programu.

Slovní hodnocení nebo známka

- Tradiční hodnocení (známkou) poskytuje srovnávání výkonu žáků, jde hlavně o posouzení znalostí, vědomostí. Samotná známka nevysvětluje příčiny neúspěchu, nenabízí prostředky k řešení problémů.
- Slovní hodnocení je považováno za kvalitativní, formativní, diagnostické. Umožňuje posouzení osobnosti žáka, jeho tvořivosti, dovedností a postojů. Hledá příčiny a naznačuje strategie ke zlepšení.

Kvalita hodnocení

Školní hodnocení by mělo být platné, spolehlivé a co nejobektivnější.

Je tedy třeba znát zdroje subjektivního zkreslení při hodnocení a snažit se mu vyhýbat.

Chyby v hodnocení

Haló efekt(sympatie, snaha, slušné chování, oblečení, pověst,...)

Perseverační tendence (nemění se názor)

Efekt řady a kontrastu

Posuzovací tendence (mírnost, střed, přísnost)

Projekční a kontrastní chyby

Chyby způsobené vědomím následků

Omezení chyb v hodnocení

Uvědomění si subjektivity vlastního posudku a ochota k revizi.

Hodnocení by mělo stát teprve na konci procesu systematického pozorování výkonu.

Opatrnost vůči informacím o žácích získaných zprostředkovaně.

Písemné korektury by měly probíhat bez znalosti žákova jména. Ve sporném případě je vhodné požádat kolegu o jeho názor nebo případnou korekturu.

Doporučení

Pracovat s výukovými cíli a učebními úlohami.

Pracovat s klasifikačním řádem.

Kombinovat slovní hodnocení s klasifikací.

Výukové metody názorně demonstrační

= předvádění reálných předmětů a jevů, realistické zobrazování skutečných předmětů a jevů, jejich záměrně pozměněné zobrazování a postihování reality prostřednictvím schémat, grafů, znaků, symbolů, abstraktních modelů apod.

Instruktaž - výuková metoda, která zprostředkovává žákům vizuální, auditivní, audiovizuální, hmatové a podobné podněty k jejich praktické činnosti.

Výukové metody dovednostně praktické

= výuka zaměřená na posílení praktických aktivit žáků.

Laborování - uplatňuje se zejména ve fyzice, v chemii a přírodovědných předmětech, které umožňují provádět jednoduché pokusy, při nichž žáci ověřují poučky nebo zdůvodňují svá pozorování. Probíhá ve skupinách žáků.